sudest, vaid ka tol ajal tapaloomadelt ja joovastavatelt jookidelt võetavast aktsiisist. Viimane asjaolu põhjustas peatselt kuritarvitusi. Maksuvabastamist hakati nõutama väiksemategi puuhurtsikute ehitamise ja isegi parandamise eest. Enamik sellekohaseid palveid leidis ka rae poolt rahuldamist, oli ju enamik raehärrasid linna suuremate kaupmeestena selle põhimõtte püsimisest oluliselt huvitatud. Tulemuseks oli muidugi linna niigi viletsate tulude vähenemine, ühtlasi kannatas aga riigikassa, sest pool aktsiisimaksust kuulus kroonule. Kohalike riigivõimuesindajate kaebusel nõudis seetõttu a. 1683 kindralkuberner Chr. Horn raelt, et see ei lubaks ehistada ühtegi tühja krunti, enne kui see on landshöfdingu ja raeesindajate poolt üle vaadatud ning teatatud temale, kas kavatsetav ehitus üldse väärib maksuvabaduse loovutamist ehitajale. Ühtlasi keelas kindralkuberner veel kaugemale minevat kuritarvitust, mida nähtavasti siis ka praktiseeriti — maksuvabaduse õiguse loovutamist ehitaja poolt kolmandatele isikutele[74]. Ehk küll Horn oma nõuet järgmisel aastal kordas, kohustades ühtlasi raadi valvama, et keegi ülemuse loata puust ega vahvärgist maju ei ehitaks[75], olid kirjeldatud kuritarvitused visad kaduma.

1680-ndatel aastatel märgatavaks muutuv tõus majanduselus ja elanike arvu püsiv suurenemine põhjustasid ehitustegevuse elavnemist Tartus, mis ei raugenud täiesti ka nälja-aastatel sajandi lõpul ja kestis Põhjasõja algaastateni. Kerkis hulk elumaju, nii kodanike kui aadlike ja ametnike omi ning esmakordselt piiskopiajast saadik püstitati mõningad tähelepanuväärivad avalikud ehitised — uus raekoda ja ülikoolihoone.

Enamik uusi maju oli kivist ning kaetud kivist katusega, kuid kõikidele keeldudele ja määrustele vaatamata ehitati ka küllaltki puust hooneid. Raad, kes ametlikult oli kohustatud võitlema puuehitiste vastu, vaatas esialgu asjale läbi sõrmede. Kui a. 1685 Väike Gild esines palvega puust majade ehituskeelu kaotamiseks, ei julgenud ta küll asja ise jaatavalt otsustada, kuid saates palvekirja edasi kindralkubernerile, lisas sellele juurde omapoolse sooja soovituse[76]. Kindralkuberner otsustas palvekirja küll eitavalt, kuid sagedasti ei pidanud ka valitsusvõimud ise oma ülesseatud põhimõtteist kinni, tehes sellest mõjuvamate isikute, eriti ametnike jaoks arvukaid erandeid. Nii sai a. 1692 bürgermeister Ladau vaatamata rae vastuseisule kindralkubernerilt loa püstitada turu

---

[74] IV, 179. Horn raele 5. 2. 1683.
[75] IV, 203. Horn raele 19. 2. 1684.
[76] Raeprot. 1685, lk. 275, 305, 340. Koopiar. 1685 lk.

Tartu V, lk. 251